

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 23. veljače 2023.
(OR. en)

6793/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0051(COD)

POLCOM 37
COEST 153
CODEC 251

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	23. veljače 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 106 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o privremenoj liberalizaciji trgovine kojom se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 106 final.

Priloženo: COM(2023) 106 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 23.2.2023.
COM(2023) 106 final

2023/0051 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o privremenoj liberalizaciji trgovine kojom se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Neizazvana i neopravdana vojna agresija Rusije na Ukrajinu koja traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Ukrajine da trguje s ostatkom svijeta zbog ljudskih stradanja, nužnosti da se obrani zemlja, raseljavanja velikog broja stanovnika, uništenja proizvodnih kapaciteta i nedostupnosti znatnog dijela prijevoznih sredstava zbog ograničenja pristupa Crnom moru. Zbog tih teških okolnosti Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 21. listopada 2022. i 9. veljače 2023. istaknulo da će nastaviti pružati snažnu političku i gospodarsku potporu Ukrajini. Usto, Ukrajina je od Unije zatražila da u najvećoj mogućoj mjeri ublaži uvjete kako bi mogla održati trgovinsku razmjenu sa svijetom i dodatno ojačati trgovinske odnose s Unijom. Mjere u tu svrhu uključuju pojednostavnjenje kopnene logistike na temelju Sporazuma Unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta¹ i primjenu koridora solidarnosti između EU-a i Ukrajine te povećanje stupnja liberalizacije tržišta Uredbom (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju. Ta je uredba stupila na snagu 4. lipnja 2022. i bit će na snazi do 5. lipnja 2023. Pokazalo se da te mjere ukrajinskim proizvođačima pružaju fleksibilnost i sigurnost.

S obzirom na to da vojna agresija Rusije na Ukrajinu i dalje traje i da zbog toga postoji potreba za nastavkom gospodarske potpore Ukrajini te to da je Ukrajini u lipnju 2022. dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u, Komisija predlaže Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o produljenju tih mjera liberalizacije trgovine, koja bi se trebala primjenjivati u razdoblju od jedne godine od datuma isteka postojećih mjera (tj. od 6. lipnja 2023.):

- privremena suspenzija svih nepodmirenih carina na temelju glave IV. Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine (dalje u tekstu „Sporazum o pridruživanju”)² kojim se uspostavlja područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine (DCFTA). To se odnosi na dvije kategorije proizvoda:
 - voće i povrće na koje se primjenjuje sustav ulaznih cijena,
 - poljoprivredne proizvode i prerađene poljoprivredne proizvode na koje se primjenjuju carinske kvote,
- privremeno nenaplaćivanje antidampinških pristojbi na uvoz podrijetlom iz Ukrajine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe, i

¹ Vidjeti Odluku Vijeća (EU) 2022/1158 od 27. lipnja 2022. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sporazuma između Europske unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta (SL L 179, 6.7.2022., str. 1.) i Odluku Vijeća (EU) 2022/2435 od 5. prosinca 2022. o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma između Europske unije i Ukrajine o cestovnom prijevozu tereta (SL L 319, 13.12.2022., str. 5.).

² Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 161, 29.5.2014., str. 3.) stranke su potpisale u dva dijela, u ožujku i lipnju 2014. Sporazum o pridruživanju u nekim se dijelovima privremeno primjenjuje od 1. studenoga 2014. DCFTA se privremeno primjenjuje od 1. siječnja 2016., a u potpunosti je na snazi od 1. rujna 2017. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice EU-a.

- privremena suspenzija primjene zajedničkih pravila za uvoz (zaštitne mjere)³ u pogledu uvoza podrijetlom iz Ukrajine.

Uredba (EU) 2022/870 uključuje i privremenu suspenziju nepodmirenih carina na industrijske proizvode koji podliježu postupnom ukidanju carine do kraja 2022. u skladu s Prilogom I.-A Sporazumu o pridruživanju. Ti proizvodi nisu obuhvaćeni ovim prijedlogom produljenja tih mjera jer se na njih od 1. siječnja 2023. svakako primjenjuje nulta stopa carine.

Te privremene i izvanredne mjere pomoći će da se postojeći trgovinski tokovi iz Ukrajine u Uniju očuvaju i kontinuirano podupiru. To je u skladu s jednim od glavnih ciljeva Sporazuma o pridruživanju, a to je uspostaviti uvjete za poboljšane gospodarske i trgovinske odnose kojima će se ostvariti postupna integracija Ukrajine u unutarnje tržište EU-a.

Mjere liberalizacije trgovine predviđene ovim prijedlogom uredbe poduzimaju se uz poštovanje obveze iz članka 2. Sporazuma o pridruživanju kojim se kao ključni elementi tog sporazuma utvrđuju promicanje poštovanja načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica te neovisnosti. Slično tome, same mjere liberalizacije trgovine bile bi uvjetovane poštovanjem istih osnovnih načela iz članka 2., uključujući ona da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštovanje načela vladavine prava ključni elementi tog sporazuma.

Nadalje, mjerama liberalizacije trgovine u ovom prijedlogu nastoji se osigurati, u skladu s člankom 207. stavkom 1. UFEU-a, da se zajednička trgovinska politika Unije vodi u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije iz članka 21. UEU-a.

Prema prijedlogu ubrzani zaštitni postupci primjenjivat će se na temelju redovitog praćenja koje omogućuje eventualno ponovno uvođenje carina.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Te bi mjere liberalizacije trgovine bile u skladu s provedbom Sporazuma o pridruživanju, osobito s glavom IV., kojom se uspostavlja DCFTA i u kojoj se utvrđuje da stranke postupno uspostavljaju područje slobodne trgovine tijekom prijelaznog razdoblja od najviše 10 godina počevši od stupanja na snagu tog sporazuma.

Usto, Uredba (EU) 2022/870 potvrdila je da je EU odlučan u tome da pomoću međunarodne trgovine ekonomski pomogne Ukrajini u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu. Produljenje mjera liberalizacije trgovine logičan je nastavak te politike s obzirom na to da se vojna agresija i gospodarski problemi u Ukrajini nastavljaju.

Naposljetku, Ukrajina je 2021. zatražila pokretanje preispitivanja na temelju članka 29. stavka 4. Sporazuma o pridruživanju kako bi se razmotrilo ubrzavanje ukidanja carina između Ukrajine i Unije te širenje područje primjene ukidanja. Pregovori su trenutačno privremeno zaustavljeni.

Ipak, na sastanku na vrhu EU-a i Ukrajine održanom 3. veljače 2023. potvrđen je revidirani prioritetni akcijski plan za pojačanu provedbu DCFTA-e u razdoblju 2023.–2024. On, primjerice, obuhvaća obvezu Ukrajine da u prvom tromjesečju 2023. donese zakonodavstvo o

³ Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

higijenskoj ispravnosti i kvaliteti mesa peradi, što će omogućiti uvođenje dogovorenih izmjena certifikata za izvoz određenog mesa peradi iz EU-a u Ukrajinu.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Europska unija odlučno je osudila rusku agresiju na Ukrajinu i poduzela dosad nezabilježene korake kako bi joj pomogla u ovoj izvanrednoj situaciji, od pružanja financijske pomoći, uključujući makrofinancijsku pomoć za hitne mjere i obnovu, preko isporuke vojne opreme i donošenja opsežnih sankcija protiv Rusije i Bjelorusa do jačanja suradnje u okviru Sporazuma o pridruživanju. Usto, Ukrajini je u lipnju 2022. dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u. Predloženom bi se uredbom stoga ispunjavala obveza Unije iz članka 21. stavka 3. UFEU-a da osigura dosljednost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja te s člankom 207. stavkom 1. UFEU-a, kojim se utvrđuje da se zajednička trgovinska politika mora voditi u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova prijedloga članak 207. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) UFEU-a zajednička trgovinska politika definira se kao isključiva nadležnost Unije. Načelo supsidijarnosti stoga se ne primjenjuje.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je potreban kako bi se provela zajednička trgovinska politika i postigao cilj da se Ukrajini ekonomski pomogne u sadašnjoj teškoj situaciji, među ostalim u području trgovine s Unijom.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlog je u skladu s člankom 207. stavkom 2. UFEU-a, kojim se predviđaju mjere zajedničke trgovinske politike.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Kako bi se mjere liberalizacije trgovine za Ukrajinu nastavile primjenjivati nakon prestanka važenja Uredbe (EU) 2022/870 5. lipnja 2023., važno je da Uredba stupi na snagu 6. lipnja 2023. Zbog te nužnosti i njome uvjetovane žurnosti ovog prijedloga procjena učinka nije provedena. Međutim, odredbe o trgovini i pitanjima povezanima s trgovinom u Sporazumu o

pridruživanju bile su predmet procjene učinka na održivost koju je 2007. naručila Glavna uprava za trgovinu i čiji su rezultati uzeti u obzir u pregovaračkom postupku o DCFTA-u. Tom je studijom potvrđeno da bi provedba odredbi o trgovini i pitanjima povezanim s trgovinom imala povoljan gospodarski učinak na EU i Ukrajinu.

Usto, uvozni tokovi na temelju Uredbe (EU) 2022/870 redovito se prate i prijavljuju. Na temelju rezultata tog praćenja predlaže se da zaštitne odredbe budu operativnije za slučaj da uvoz nepovoljno utječe na tržište EU-a.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se ne povećava regulatorno opterećenje poduzeća.

- **Temeljna prava**

Mjere bi bile u skladu s istim temeljnim načelima koja su ugrađena u Sporazum o pridruživanju između EU-a i Ukrajine. Točnije, u članku 2. Sporazuma o pridruživanju s Ukrajinom navedeno je da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštovanje načela vladavine prava ključni elementi tog sporazuma.

Mjere liberalizacije trgovine također bi bile u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prema procjeni na temelju razine obujma uvoza proizvoda obuhvaćenih predloženom uredbom iz Ukrajine u 2021. koji premašuje godišnju bescarinsku kvotu, Europska unija imala bi godišnji gubitak carinskih prihoda od 33,4 milijuna EUR. Povrh toga, nakon prestanka primjene antidampinških mjera na uvoz određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili drugog legiranog čelika podrijetlom iz Ukrajine [uključiti bilješku nakon objave] jedina preostala mjera trgovinske zaštite koja se odnosi na Ukrajinu je antidampinška pristojba na uvoz određenih bešavnih cijevi od željeza ili čelika, a ona se ne naplaćuje na temelju članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 2022/870. Ta će pristojba isteći 3. listopada 2023. ako Komisija ne primi zahtjev s dostatnim dokazima da bi istek mjera vjerojatno uzrokovao nastavak ili ponavljanje doppinga i štete. U slučaju produljenja mjera za određene bešavne cijevi od željeza ili čelika nakon tog datuma, maksimalni gubitak prihoda od antidampinških pristojbi, procijenjen na temelju razine uvoza iz Ukrajine 2020. i 2021., bio bi manji od 15 milijuna EUR godišnje. Ukupni je procijenjeni iznos dakle 48,4 milijuna EUR⁴, što znači da će učinak na vlastita sredstva EU-a biti vrlo ograničen.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

O kretanjima bilateralne trgovinske razmjene između EU-a i Ukrajine izvješćuje se na posebnim internetskim stranicama Europske komisije. Učinak Uredbe redovito se prati svaka dva mjeseca, uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije i proizvodnji u Uniji proizvoda koji podliježu mjerama liberalizacije trgovine.

⁴ Procijenjeno je prekoračenje carinskih kvota u vrijednosti od 44,5 milijuna EUR, a za antidampinške pristojbe 20 milijuna EUR. Gubitak prihoda od tradicionalnih vlastitih sredstava iz ove Uredbe stoga se procjenjuje na 64,5 milijuna EUR (bruto iznos, uključujući troškove naplate) x 0,75 = 48,4 milijuna EUR za predmetno razdoblje.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

S obzirom na kriznu situaciju u Ukrajini, cilj je mjere povećati trgovinske tokove koji se odnose na sav uvoz iz Ukrajine suspenzijom svih nepodmirenih carina i uvoznih carina koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode. Mjere liberalizacije trgovine odobrile bi se u obliku potpune suspenzije uvoznih carina za sve proizvode.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o privremenoj liberalizaciji trgovine kojom se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane² („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Ukrajine. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/668/EU³ glava IV. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjuje od 1. siječnja 2016.⁴, a stupila je na snagu 1. rujna 2017. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice.
- (2) Sporazumom o pridruživanju izražava se želja stranaka Sporazuma o pridruživanju („stranke”) za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosa te olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.
- (3) Člankom 25. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o

¹ Stajalište Europskog parlamenta od (...) (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća (...).

² SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

³ Odluka Vijeća 2014/668/EU od 23. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, u pogledu glave III. (uz iznimku odredbi koje se odnose na postupanje prema državljanima trećih zemalja koji su zakonito zaposleni kao radnici na državnom području druge stranke) i glava IV., V., VI. i VII. Sporazuma, kao i povezanih priloga i protokola (SL L 278, 20.9.2014., str. 1.).

⁴ Odluka Vijeća 2014/668/EU od 23. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, u pogledu glave III. (uz iznimku odredbi koje se odnose na postupanje prema državljanima trećih zemalja koji su zakonito zaposleni kao radnici na državnom području druge stranke) i glava IV., V., VI. i VII. Sporazuma, kao i povezanih priloga i protokola (SL L 278, 20.9.2014., str. 1.).

carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.“). U tu se svrhu člankom 29. Sporazuma o pridruživanju predviđaju postupno ukidanje carina u skladu s popisima iz Sporazuma o pridruživanju i mogućnost ubrzanja i širenja takvog ukidanja. Člankom 48. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je da se prije primjene antidampinških mjera između stranaka u obzir mora uzeti javni interes.

- (4) Neizazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Ukrajine da trguje s ostatkom svijeta, kako zbog uništenja proizvodnih kapaciteta tako i zbog nedostupnosti znatnog dijela prijevoznih sredstava, primjerice zbog ograničenog i neizvjesnog pristupa Crnome moru. U takvim iznimnim okolnostima i kako bi se ublažile štetne gospodarske posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Ukrajine kako bi se ukrajinskim vlastima i stanovništvu nastavila pružati potpora. Stoga je primjereno i potrebno nastaviti poticati trgovinske tokove i odobravati povlastice u obliku mjera liberalizacije trgovine za sve proizvode u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Ukrajine.
- (5) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ prestat će važiti 5. lipnja 2023.
- (7) Mjere liberalizacije trgovine utvrđene ovom Uredbom trebale bi imati sljedeći oblik: i. suspenzija primjene sustava ulaznih cijena na voće i povrće; ii. suspenzija carinskih kvota i uvoznih carina; iii. odstupajući od članka 14. stavka 1. prvog podstavka Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća⁶, antidampinške pristojbe na uvoz podrijetlom iz Ukrajine ostvaren tijekom primjene ove Uredbe ne bi se trebale naplaćivati ni u jednom trenutku, uključujući nakon prestanka važenja ove Uredbe; i iv. privremena suspenzija primjene Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća⁷. Tim će mjerama Unija zapravo privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku i financijsku potporu Ukrajini i pogođenim gospodarskim subjektima.
- (8) Kako bi se spriječile prijevare, povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Ukrajine u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te njezinim sudjelovanjem u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je uređeno Sporazumom o pridruživanju.
- (9) Ukrajina bi se trebala suzdržati od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom, ili od povećanja postojećih razina carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih

⁵ Uredba (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane (SL L 152, 3.6.2022., str. 103.).

⁶ Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 21.).

⁷ Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

ograničenja trgovine s Unijom, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu ruske vojne agresije. U slučaju da Ukrajina ne ispunjava bilo koji od tih uvjeta, Komisija bi trebala biti ovlaštena privremeno suspendirati sve povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom ili dio njih.

- (10) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je, među ostalim, da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, promicanje poštovanja načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica i neovisnosti te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za njihovu upotrebu ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Nadalje, u članku 3. Sporazuma o pridruživanju navodi se da su vladavina prava, dobro upravljanje, borba protiv korupcije, borba protiv različitih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma, promicanje održivog razvoja i djelotvoran multilateralizam od središnjeg značenja za jačanje odnosa među strankama. Primjereno je uvesti mogućnost da se povlaštene režimi utvrđeni ovom Uredbom privremeno suspendiraju ako Ukrajina ne bude poštovala opća načela Sporazuma o pridruživanju, kao što je to slučaj u okviru drugih sporazuma o pridruživanju koje je sklopila Unija.
- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremenu suspenziju povlaštenih režima iz članka 1. stavka 1. točaka (a) i (b) ako uvjeti za stjecanje prava na povlaštene režime više nisu ispunjeni. Te bi joj ovlasti trebalo dodijeliti i za uvođenje zaštitnih mjera u slučajevima kad uvoz na temelju ove Uredbe štetno utječe na Unijina tržišta istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁸.
- (12) Potrebno je predvidjeti mogućnost ponovnog uvođenja carina, ovisno o Komisijinoj procjeni tromjesečnog razdoblja na temelju redovitog praćenja učinka ove Uredbe i na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice ili na vlastitu inicijativu, koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju na uvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog područjem primjene ove Uredbe koji štetno utječe na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda.
- (13) Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine utvrđenih ovom Uredbom.
- (14) S obzirom na hitnost pitanja povezanih sa situacijom uzrokovanom agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (15) S obzirom na hitnost gospodarske situacije u Ukrajini i prestanak važenja Uredbe (EU) 2022/870 Europskog parlamenta i Vijeća 5. lipnja 2023. ova bi Uredba trebala stupiti na snagu 6. lipnja 2023.,

⁸ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Mjere liberalizacije trgovine

1. Uvode se sljedeći povlašteni režimi:
 - (a) primjena sustava ulaznih cijena suspendira se za one proizvode na koje se primjenjuje kako je određeno u Prilogu I.-A Sporazumu o pridruživanju. Na uvoz tih proizvoda ne primjenjuju se carine;
 - (b) suspendiraju se sve carinske kvote utvrđene na temelju Priloga I.-A Sporazumu i dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih tim kvotama iz Ukrajine u Uniju.
2. Odstupajući od članka 14. stavka 1. prvog podstavka Uredbe (EU) 2016/1036, antidampinške pristojbe na uvoz podrijetlom iz Ukrajine ostvaren tijekom primjene ove Uredbe ne naplaćuju se ni u jednom trenutku, uključujući nakon prestanka važenja ove Uredbe.
3. Primjena Uredbe (EU) 2015/478 privremeno se suspendira za uvoz podrijetlom iz Ukrajine.

Članak 2.

Uvjeti za stjecanje prava na povlaštene režime

Povlašteni režimi iz članka 1. stavka 1. točaka (a) i (b) podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je utvrđeno u Sporazumu o pridruživanju;
- (b) suzdržavanje Ukrajine od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom za uvoz podrijetlom iz Unije ili od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata; i
- (c) poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanje načela vladavine prava te ulaganje stalnih i ustrajnih napora za suzbijanje korupcije i nezakonitih aktivnosti u Ukrajini, kako je utvrđeno u člancima 2., 3. i 22. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija

1. Ako Komisija ustanovi da postoji dovoljno dokaza da Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može, provedbenim aktom, u cijelosti ili djelomično suspendirati povlaštene režime iz članka 1. stavka 1. točaka (a) i (b). Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.
2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koji povlašteni režim zbog toga što Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje

da Ukrajina ne ispunjava uvjete. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1. ovog članka.

Članak 4.

Ubrzana zaštitna mjera

1. Ako se proizvod podrijetlom iz Ukrajine uvozi pod uvjetima koji štetno utječu na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda, Komisija može na uvoz tog proizvoda u bilo kojem trenutku provedbenim aktom ponovno uvesti carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.
2. Komisija redovito prati učinak ove Uredbe uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije i proizvodnji u Uniji proizvoda na koje se primjenjuju mjere liberalizacije trgovine na temelju članka 1. stavka 1. točke (b).

Komisija svaka dva mjeseca obavješćuje države članice o rezultatima redovitog praćenja, počevši od stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Komisija pokreće procjenu stanja na tržištu Unije za istovjetne ili izravno konkurentne proizvode radi ponovnog uvođenja carina.

Ta se procjena zaključuje u roku od najviše tri mjeseca:

- (a) na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice koji uključuje dostatne dokaze *prima facie*, razumno dostupne toj državi članici u skladu sa stavkom 5., o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.; ili
- (b) na vlastitu inicijativu, nakon što Komisiji postane očito da postoje dostatni dokazi *prima facie* o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.

4. Ako Komisija na temelju rezultata procjene smatra da je Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda pogođeno štetnim utjecajem i namjerava ponovno uvesti carine, ona u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o ponovnom uvođenju carina koje bi se inače primjenjivale na temelju stavka 1. Obavijest sadržava sažetak glavnih rezultata ubrzane procjene i rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati u pisanom obliku. Taj rok ne smije biti dulji od 10 dana od datuma objave te obavijesti.

5. U svojoj procjeni treba li primijeniti mjere na temelju stavka 1. Komisija uzima u obzir sva relevantna tržišna kretanja, uključujući učinak predmetnog uvoza na stanje na Unijinu tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda. Ta procjena uključuje čimbenike kao što su:

- (a) stopa i obujam povećanja uvoza, u apsolutnom i relativnom iznosu, predmetnog proizvoda iz Ukrajine;
- (b) učinak predmetnog uvoza na proizvodnju i cijene u EU-u, uzimajući u obzir kretanje uvoza iz drugih izvora.

Taj popis nije iscrpan i u obzir se mogu uzeti i drugi relevantni čimbenici.

6. Carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju mogu se ponovno uvesti na onoliko dugo koliko je potrebno da se suzbiju štetni učinci na Unijino tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda.

7. Ako iznimne okolnosti zahtijevaju hitno djelovanje, Komisija može, bez primjene postupka iz stavka 4. i nakon što obavijesti Odbor za zaštitne mjere osnovan

člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478, poduzeti svaku preventivnu mjeru koja je potrebna.

Članak 5.

Postupak odbora

1. Komisiji u pogledu članka 3. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁹. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Komisiji u pogledu članka 4. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 6.

Ocjena provedbe autonomnih trgovinskih mjera

Godišnje izvješće Komisije o provedbi detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine propisanih ovom Uredbom i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, procjenu društvenog učinka tih mjera u Ukrajini i u Uniji. Podaci o uvozu proizvoda iz članka 1. stavka 1. točke (b) mjesečno se objavljuju na internetskim stranicama Komisije.

Članak 7.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu 6. lipnja 2023.

Ova Uredba primjenjuje se do 5. lipnja 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA PRIJEDLOGE S UČINKOM NA PRORAČUN OGRANIČENIM ISKLJUČIVO NA PRIHODOVNU STRANU

1. NASLOV PRIJEDLOGA:

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj liberalizaciji trgovine kojom se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

2. PRORAČUNSKE LINIJE

Poglavlje 12., članak 120.

Iznos predviđen u proračunu za 2023.: **21 590 300 000 EUR**

3. FINANCIJSKI UČINAK

Prijedlog nema financijski učinak

Prijedlog nema financijski učinak na rashode, ali ima sljedeći financijski učinak na prihode:

Proračunska linija	Prihod	Razdoblje: dio 2023. – dio 2024.* (u milijunima EUR, do jednog decimalnog mjesta)
Članak 120. poglavlje 12. ¹⁰	<i>Učinak na vlastita sredstva</i>	48,4
Ukupno		

*Jednogodišnje razdoblje od stupanja na snagu Uredbe

Izračuni se temelje na obujmu uvoza proizvoda obuhvaćenih predloženom uredbom u 2021. koji premašuje godišnju bescarinsku kvotu (tj. 40 carinskih kvota) i procjeni antidampinških pristojbi.

Na temelju tih izračuna gubitak prihoda od tradicionalnih vlastitih sredstava iz ove Odluke procjenjuje se na 64,5 milijuna EUR (bruto iznos, uključujući troškove naplate) x 0,75 = 48,4 milijuna EUR za predmetno razdoblje.

¹⁰ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine na poljoprivredne proizvode, pristojbe na šećer, carinske pristojbe) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 25 % na ime troškova naplate.

4. MJERE ZA SPRJEČAVANJE PRIJEVARA

Kako bi se spriječile prijevare, pravo na trgovinske mjere utvrđene predloženom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Ukrajine u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te o njezinu sudjelovanju u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je uređeno Sporazumom o pridruživanju.